

Автор:
Гончарюк Олеся Михайлівна,
Вище професійне училище № 3 м. Чернівці,
викладач спеціальних дисциплін,
спеціаліст вищої категорії, викладач-методист,
[*olesyagoncharyuk@ukr.net,*](mailto:olesyagoncharyuk@ukr.net)
т.0507366167

***Створення засобів навчання як передумова забезпечення потоку знань
в управлінні розвитком ЗП(ПТ)О***

***Забезпечення потоку знань через застосування посібників
для здобувачів освіти***

Анотація: у статті описується інформаційна логістика створення навчальних посібників для професійно-технічної освіти, визначені поняття інформаційного потоку, інформаційного фонду. Запропоновані методичні рекомендації зі створення посібників. Визначені функції посібників у забезпеченні потоку знань. Запропоновані найбільш поширені програми для створення електронних педагогічних засобів.

Ключові слова: інформаційна логістика, потік знань, інформаційний потік, електронний педагогічний засіб, технологічний процес, поширення інформації.

Концепція освіти, заснованої на знаннях та навичках, висвітлює нову роль інтелекту людини в інформаційному суспільстві, а також вплив інформації як головної продуктивної сили, що формує знання та навички здобувачів освіти.

Інтенсивність і різноплановість інформаційних потоків прискорює розповсюдження знань, які використовуються в різних галузях діяльності людини [3, с. 39].

Великий обсяг інформаційних ресурсів ще не гарантує можливості отримання інформації, адекватної відповідно до вимог ДСТУ про професійну освіту, через змістові недоліки, а також через не достатньо високий рівень організації процесу інформаційного забезпечення, що ускладнює її використання під час уроків спеціальних дисциплін та сприяє виникненню "інформаційного бар'єра". Це актуалізує значущість інформаційного забезпечення не тільки як ресурсу, а і як процесу, що спрямований на задоволення інформаційних потреб педагогів та учнів та створює передумови для створення посібників з спеціальних дисциплін.

Інформація виступає рушієм педагогічної діяльності і тримає її відкритою - здатною пристосовуватися до нових умов. У зв'язку з цим одним із ключових понять логістики є поняття інформаційного потоку.

В загальному вигляді інформаційний потік є переміщенням у деякому середовищі даних, виражених у структурному вигляді.

Процес створення посібника, повинен починатися з формування інформаційного фонду, що є результатом технологічного процесу обробки педагогом інформаційних потоків.

Технологічний процес створення інформаційного фонду посібника й організації інформаційного забезпечення здійснюється у декілька етапів:

1. Визначення інформаційних потреб з спецдисципліни або теми.
2. Накопичення інформації у вигляді конспектів лекцій, ілюстрацій, схем, інтерактивних плакатів, презентацій, тестів, вправ, відеороликів та інше.
3. Систематизація накопиченого матеріалу.
4. Визначення форми посібника: паперовий посібник чи електронний педагогічний засіб (програма створення посібника)
5. Оформлення посібника.
6. Представлення посібника на засіданні методичної циклової комісії та методичної ради.
7. Поширення інформації опрацьованої в посібнику.

Основними функціями створених посібників є:

- Забезпечення необхідною інформацією з певних предметів спеціальних дисциплін відповідно до Державного стандарту професійної освіти;
- Ілюстрування інформаційного наповнення посібника;
- Закріплення отриманих знань через застосування вправ, тестів, питань для самоконтролю;
- Оцінювання знань здобувачів освіти;
- Поширення знань (поширення інформаційного потоку).

Методичні поради зі створення посібників

Інформаційне забезпечення посібника, повинно перш за все бути актуальним і відповідати освітній програмі. Визначення тематичних напрямів і їх змістове наповнення повинно ґрунтуватися на системному та комплексному підходах до формування інформаційного фонду посібника. Навчальний посібник повинен мати високий науково-методичний рівень, містити необхідний довідковий апарат. Навчальний матеріал має бути пов'язаний з практичними завданнями, мають простежуватися тісні міжпредметні зв'язки. Зміст (назви розділів у точній відповідності до затвердженої освітньої програми).

Наприклад, інформація стосовно технічного забезпечення має бути представлена даними про устаткування, його технічні властивості, правила й

особливості використання; можливих постачальників обладнання; стан і результати науково-дослідних розробок стосовно його нових видів або модифікацій. Технологічний аспект посібника має висвітлювати: сутність і особливості застосування технологій, що використовуються, необхідне технічне оснащення для їх використання, дані стосовно постачальника (розробника) і технологічних інновацій (стан наукових досліджень і результати їх впровадження, патентна інформація) [1, с. 2].

Впровадження в освітній процес посібників паперових чи електронних супроводжується збільшенням обсягів самостійної роботи здобувачів освіти, що потребує постійної підтримки освітнього процесу з боку викладачів. З використанням електронного посібника можливості організації самостійної роботи здобувачів освіти розширюються. Самостійна робота з дослідницькою і навчальною літературою на паперових носіях зберігається як важлива ланка роботи здобувачів освіти загалом, але вимоги сьогодення диктують збільшення самостійної роботи з електронними посібниками, навчальними програмами, тестуючими системами, інформаційними базами даних. При цьому викладачу важливо повноцінно використовувати навчальне програмне забезпечення, враховувати особливості подання матеріалу в електронній формі.

Для створення посібників можна використовувати різноманітні програмні засоби:

- eBooksWriter LITE – це досить проста в експлуатації програма з достатньою кількістю функцій. З її допомогою створюють книги не тільки для ПК, але і для мобільних пристроїв[2].

Характеристики: має простий візуальний редактор, що підходить як для початківця, так і для просунутого користувача; продукт дає можливість не тільки створювати посібники з нуля, але й імпортувати вже готові книги у форматі *.rtf або *.doc; крім текстових даних, книга, може містити аудіо і відео файли і таблиці.

Переваги: підручник, створений за допомогою даного продукту, являє собою файл невеликого розміру, що саморозпаковується; наявна можливість захистити паролем окремі частини книги або весь посібник цілком; можливість захисту від копіювання або друку; книги зберігаються у форматах *.exe або *.aep; наявність підключаємих модулів.

Недолік: Безкоштовна версія LITE може створювати електронні підручники лише розміром до 1 Мб, що відповідає приблизно 20 186 Новітні інформаційно-комунікаційні технології в освіті (ІСТЕ-2015)

сторінкам. У версіях pro і gold допустимий розмір книг набагато більший: до 260 000 сторінок.

- eBook Maestro – це універсальний засіб створення електронних часописів, посібників, звітів, презентацій, опитувальників, книг [2]. За допомогою даного продукту в посібник можуть бути включені файли різних типів: HTML сторінки, VB і Java скрипти, звукові, графічні і відео файли, посилання на ресурс в Інтернеті. Всі файли книги, що має складну структуру, зберігаються в різних директоріях.

Переваги: гідтримка HTML, WSH; обробка і збереження даних, введених користувачем в проект; захист від плагіатчиків, що використовують для крадіжки інформації клавішу Print Screen, комбінації клавіш для копіювання/вставки, друк на паперові носії; можливість перетворення тексту в мову; швидкий і зручний пошук. Недоліки: у безкоштовній версії можна створювати проекти тільки для некомерційних цілей; максимальна кількість файлів для однієї книги у версії FREE - 500, в той час як у версіях standard і pro їх необмежена кількість.

- TurboSite - призначена для створення сайтів і електронних підручників. За допомогою програми TurboSite електронний посібник доповнений такими можливостями: зворотного зв'язку та коментарів; вставлені відео-файли, JavaScript-тести, гіперпосилання на Вікіпедію та інтерактивні плакати.

Крім перерахованих вище продуктів, існують і інші програми для створення електронних підручників, що розповсюджуються безкоштовно. У кожної є свої сильні і слабкі сторони, і при виборі однієї з них слід керуватися тим, наскільки складною за структурою і змістом повинна бути створювана книга. Слід також врахувати, що одні програми надзвичайно прості і зрозумілі пересічному користувачеві, але мають мінімум функцій, інші містять велику професійний функціонал, однак занадто складні для сприйняття недосвідченого людини.

В училищі створений електронний каталог освітніх матеріалів для дистанційного та змішаного навчання з робітничих професій кравець, закрійник, квіткар, модистка головних уборів, перукар (перукар-модельєр), манікюрник за якими здійснюється підготовка кваліфікованих робітників.

Навчальний посібник Людмили Берегій «Розробка конструкцій капюшонів» створено з метою узагальнення та систематизації навчального матеріалу однієї з тем конструювання одягу. Інформація представлена у логічній послідовності та містить відомості з історії виникнення капюшонів, цікаві факти щодо утворення і значення аналогів сучасного капюшона,

малюнки, фотографії та розрахунки побудов креслень капюшонів різних форм з відповідними до них графічними зображеннями.

Навчальний посібник Наталії Дребіт «Розрахунок та побудова креслень жіночих поясних виробів» з предмету: «Основи конструювання одягу» розроблений для самостійної побудови креслення жіночих поясних виробів різної конструкції для здобувачів освіти, які опановують професію «Кравець, закрійник», «Кравець, квіткар», «Кравець, модистка головних уборів».

Зміст та структура електронного педагогічного засобу Олесі Гончарюк з «Устаткування для виготовлення швейних виробів» покликані допомогти здобувачам освіти в оволодінні знаннями будови, принципу роботи та способами регулювання швейного обладнання. Показано, що при вивченні будови механізмів швейної машини можна використовувати інтерактивні плакати, схеми. Для демонстрації можливостей швейної машини наведено серії логічно підібраних ілюстрацій з відповідними поясненнями та відеоматеріали. Розроблено, для оцінки освоєння здобувачами освіти матеріалу, інтерактивні тести та питання для самоконтролю.

Навчальний посібник Катерини Яковлевої та Галини Гриник «Обробка кишені в рамку» включає теоретичні відомості про види кишень, методи обробки різних видів прорізних кишень в рамку, практичні рекомендації та фото-послідовності. А також приклади роздаткового матеріалу для уроків теоретичного і виробничого навчання.

В умовах дистанційного та змішаного навчання посібники розширюють можливості вивчення здобувачами освіти спеціальних дисциплін. Адже посилання на посібники можна вбудовувати у персональні блоги, сайти, GoogleClassroom, застосовувати у Месенджерах та в інших Internet-ресурсах для дистанційного навчання.

Список використаних джерел

1. В. В. Іванова, к. е. н., доцент, Полтавський університет споживчої кооперації України, **ТЕХНОЛОГІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІКИ, ЗАСНОВАНОЇ НА ЗНАННЯХ**, Економічна наука, стаття.
2. Бесплатные программы создания электронных учебников![Електронний ресурс].- Режим доступу URL: <http://treul.ru/?p=1600> 12.01.2012 Заголовок з екрану
3. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / Пер. с англ. Под науч. Ред. О.И. Шкаратана. — М.: ГУВШЭ, 2000. — 608 с.